

Ermənilər azərbaycanlılarla sülh şəraitində yaşayacaqlarına inanırlarmı?

SORĞU NƏTİCƏLƏRİ NƏ DEYİR?

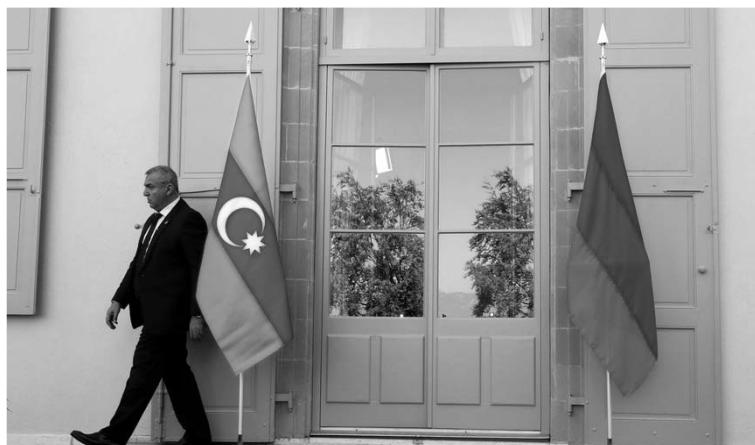
Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük "Vətən Mühəribəsi" ndə qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistana tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, habelə mühəribə cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Ermənistana vətəndaşlarının 70%-i danışçılar yolu ilə Azərbaycanla sabit və uzunmüddətli sülhə inanır. Bu, ARAR Sivilizasiya Araşdırmları Fonduñun direktoru Armen Xaçikyanın təqdim etdiyi sosioloji sorğunun nəticələridir.

Sorğu 2025-ci ilin oktyabrında 1123 respondent arasında keçirilib. Respondentlərin yalnız 33,7%-i hesab edir ki, Donald Trampin vasitəciliyi ilə elde olunan razılışma əsl sülhə getirib çıxara bilər. Bundan başqa, respondentlərin təxminən 80%-i Azərbaycanla münasibətlər normallaşsa belə, milli silahlı qüvvələrin sayının azaldılmasının əley-

məqsədinin Ermənistana dövlətçiliyinin məhv edilməsi olduğunu da vurğulayıb. Paşinyan özünü bir növ millətin xilaskarı kimi qələmə verir,

laşmaları şərh edən R.Köçəryan sənədi Rusiya, Ermənistən və Azərbaycanın 2020-ci il noyabrın 9-da üçterəfli bəyanatı ilə müqayisə edib. Onun sözlərinə görə, məzmun demək olar ki, eynidir. Köçəryan həmçinin Rusiya, ABŞ və Çinin gələcək sülh müqaviləsinin qarantı kimi cəlb olunmasını teklif edib.

Yeri gəlmışkən, 2020-ci ilin be-

yasının deputati Narek Kahramanyan belə deyir: "Şəxsən mən azərbaycanlılarla yaşamağa hazır deyiləm". Maraqlıdır, bu şəxsi fikir partiyənin erməniləri nəyin bahasına olursa olsun azərbaycanlılarla barışmağa çağırın ümumi xətti ilə ziddiyət təşkil edirmi? Kahramanyan onu da əlavə edib ki, Ermənistanda azərbaycanlılarla birlikdə yaşımiş ermənilər, Azərbaycanda ermənilərlə yanaşı yaşamış azərbaycanlılar da var. Aydındır ki, o, Sovet dövründə yaşamış və hələ də xalqlar arasında dostluğun nə olduğunu

tan"ını məhz onlarla qurmmalıdır. Bu ayın əvvelində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bəyan edib ki, azərbaycanlıların Ermənistana qayıtması nə Ermənistana xalqını, nə də Ermənistana dövlətini qorxut-mamalıdır, çünki "Azərbaycanlılar heç vaxt separatizm xəsteliyinə yolu xoxmayıb və həmişə yaşadıqları ölkələrin dövlətçiliyinə öz töhfələrini veriblər".

Yeri gəlmışkən, Azərbaycan lideri ilk dəfə deyil ki, belə bir təşəbbüs irəli sürür. Keçən il o, əvvəllər Ermənistanda məskunlaşmış azərbaycanlıların nehayət öz vətənlərinə qayıdacaqlarını bəyan etmişdi. İki il əvvəl İlham Əliyev "bugünkü Ermənistana ərazisindən, Qərbi Azərbaycandan qovulmuş azərbaycanlıların və ya qovulanların övladlarının öz tarixi torpaqlarına necə qayda biləcəyi- onları ziyarət edə və ya orada yaşaya biləcəkləri" ilə bağlı Ermənistandan aydın bəyanat veriləcəyini gözlədini demişdi.

Katırladaq ki, 19-cu əsrin ortalarında azərbaycanlılar İrəvan əhalisinin eksriyyətini təşkil edirdi. 80-ci illerde Ermənistanda 200 minə yaxın azərbaycanlı yaşayırırsa, 1989-91-ci illərdəki deportasiya nəticəsində heç kim qalmadı.

İndi Paşinyana öz qəlibinə uyğun "əsl Ermənistən" qurmağa ümidi edir. Bunun üçün isə o, gələn il keçiriləcək seçkilərdə selahiyət müddətini uzatmalıdır. Bir tərəfdən, Paşinyan zahirən rahat ola bilər, çünki real müxalifə faktiki olaraq darmadağın edilib. Diger tərəfdən, sorğunun nəticələri onun belə də siyasi gələcəyi ilə bağlı hökm çıxarırlar.

Elçin Bayramlı

hinədir.

Belə çıxır ki, müharibədən və ermənilərin Qarabağdan qovulmasından sonra belə hissələr normaya چərçivələr. Hakim partyanın təcrid-dən qurtulmağın və firavan ölkə qurmağın yeganə yolunun qonşularla sülhün olduğuna dair cəmiyyətdə güclü inam formalasdırmaq səylərinə baxmayaraq.

Nikol Paşinyan bu yaxınlarda "Qarabağ klanı"nın nümayəndələri Robert Köçəryan və Serj Sarkisyanı təqdim edərək, keçmiş prezidentləri, eləcə də onların arxasında duran qüvvələri ittihəm etmişdi ki, müharibədən əvvəl aparılan bütün danışqlar və tekliflər münaqişənin həlliinə deyil, respublika üzərində kənar nəzarəti gücləndirməyə yönəlib.

Paşinyan bu siyasetin son

erməni dövlətçiliyi üçün böyük iş gördüyü deyir.

Serj Sarkisyan, xüsusən, 2020-ci il müharibəsinin qaćılmaz olduğunu ve onun nəticəsinin o vaxtki hakimiyətin danışqlardan imtina etməsinin və ordunun döyüş hazırlığının azalmasının nəticəsi olduğunu bəyan edib.

Maraqlıdır ki, döyüş hazırlığının aşağı düşməsi məhz Paşinyanın komandasının öz səleflərini ittihəm etdiyi şeydir. Bundan əvvəl parlament sədrinin müavini Ruben Rubinyan bəyan etmişdi ki, Köçəryanın dövründə qüvvələr nisbəti 5 kat Bakının xeyrinə idi, lakin o vaxtki prezident ölkənin hərbi büdcəsini artırmaq əvəzinə, ailəsinin büdcəsini artırıb.

Vaşinqtonda əldə olunan razı-

yanatına görə, Rusiya dəhlizə nəzarət etməli idi, lakin məlum olduğunu kimi, İrəvan Vaşinqtona dəhlizin icarəsini təklif edərək, bu məqamı "unudub". Paşinyanın məntiqinə görə, Rusiya Ermənistən dövlətçiliyini məhv etmək üçün Qarabağı onun əlindən çıxarıb.

Bu fonda ermənilərin böyük əksəriyyətinin sülh perspektivinə inanmaması Paşinyanın və onun qurmağa çalışdığı "əsl Ermənistən" in qururuna birbaşa zərbədir.

Hakim "Vətəndaş sazişi" parti-

xatırlayanları nəzərdə tutur. Amma belə açıq-aydın acıncıqlı azlıqlıqlar. Yaşılı nəsil bu və ya digər şəkildə tədricən dünyadan gedir, Azərbaycanlı heç vaxt sülh şəraitində yaşamayan gənclərin isə buna həvəsi yoxdur.

Sorğunun nəticələrinə qayıdaq: tədqiqat fondunun direktoru A.Xaçikyanın dediyi kimi, sülh perspektivləri ilə bağlı ən böyük bədbinliyi gənclər nümayiş etdirirlər. Bununla belə, Paşinyan öz "əsl Erməni-